

KST 12.12.2022 § 274
FMG 19.12.2022 § 73

INGÅ KOMMUNS LIKABEHANDLINGSPLAN

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	3
2. Begrepp gällande likabehandling och diskriminering	4
3. Planeringsprocess.....	5
4. Vad likabehandlingsplanen speciellt ska beakta.....	5
5. Enkäten om likabehandling, utlåtanden och kommande åtgärder	6
6. Likabehandling inom serviceproduktion och administration.....	8
6.1 Småbarnsforstran och undervisning.....	8
6.2 Välfärd	10
6.3 Social- och hälsovård	10
6.4 Tillgänglighet och kommunens tjänster	10
6.5 Kommunens allmänna områden och gator.....	11
6.6 Kommunens fastigheter.....	12
6.7 Mobilitetstjänster.....	13
6.8 Kommunikation	13
7. Uppföljning och utvärdering	14

1. Inledning

Ett av de viktigaste värdena i Ingå kommuns strategi är jämlikhet:
”I Ingå bemöts alla jämlikt oberoende av bakgrund.”

Målet med denna likabehandlingsplan är att ge kommunanställda arbetsredskap för jämställt bemötande av kunder. Planen fungerar som en verksamhetsplan för likabehandling ur olika synvinklar.

Likabehandling ska omfatta all kommunal verksamhet.

Viktiga utvecklingsområden med tanke på målets förverkligande:

1. Att identifiera och ingripa i diskriminering.
2. Att bedöma hur verksamheten och olika praxis påverkar likabehandling och att genomföra åtgärder som främjar likabehandling.
3. Att öka delaktigheten.

Diskrimineringslagen, grundlagen, strafflagen, förvaltningslagen, lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män och arbetslagstiftningen behandlar likabehandling, jämställdhet och förbud mot diskriminering på olika livsområden. Kommunallagen betonar kommuninvånarnas självstyrelse, välfärd och möjligheter att delta och påverka.

Enligt diskrimineringslagen ska myndigheterna bedöma hur likabehandling uppnås i deras verksamhet och vidta de främjande åtgärder som behövs. Kommunen ska i egenskap av myndighet, arbetsgivare och utbildningsanordnare ha en plan för åtgärderna. Lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män förbjuder diskriminering på grund av kön, könsidentitet eller könsuttryck och ålägger myndigheterna att främja jämställdhet målinriktat och planmässigt. Jämställdhetslagen gäller kommunerna i egenskap av myndigheter, utbildningsanordnare och arbetsgivare.

Utbildningsanordnaren och läroanstalter som den upprätthåller ska utvärdera hur likabehandling och jämställdhet förverkligas i verksamheten och vidta nödvändiga åtgärder. Utbildningsanordnaren ska se till att läroanstalten har en plan för nödvändiga åtgärder för främjande av likabehandling. Utbildningsanordnaren och läroanstalten som den upprätthåller ska ge elever och deras vårdnadshavare eller representanter möjlighet att bli hörda om åtgärderna gällande främjande av likabehandling.

Arbetsgivaren ska bedöma hur likabehandling och jämställdhet mellan könen uppnås på arbetsplatsen. Med hänsyn till arbetsplatsens behov ska arbetsgivaren utveckla arbetsförhållandena och utveckla arbetssätt som främjar likabehandling och som följs då personal anställs och beslut om personalen fattas. Alla arbetsgivare ska främja likabehandling, men de som har mer än 30 anställda är skyldiga att utarbeta en särskild plan för det. Ingå kommun har utarbetat en separat verksamhetsplan för arbetarskyddet och en jämställdhetsplan (Kst 9.5.2022 § 88) samt anvisningar för osakligt bemötande och trakasserier (Kst 12.9.2022 § 185). Den här likabehandlingsplanen gäller således kommuninvånarnas likabehandling i kommunal verksamhet.

Som begrepp ska alltså likabehandling och jämställdhet skiljas åt och likaså har de båda en egen lagstiftning för främjandet av de två aspekterna. Syftet med

jämställdhetslagen är att förbättra jämställdheten mellan könen, att förhindra diskriminering på grund av kön och att förbättra kvinnans ställning särskilt i arbetslivet. Syftet med diskrimineringslagen är att säkerställa likabehandling och förhindra diskriminering på alla grunder.

2. Begrepp gällande likabehandling och diskriminering

Etnisk diskriminering innebär att människor behandlas ojämnt p.g.a. att de hör till en viss etnisk eller nationell grupp. Etnisk diskriminering kan också innebära att personen behandlas annorlunda p.g.a. religion eller nationalitet.

Trakasserier

Med trakasserier avses att personens eller gruppens människovärde och immunitet sätts på prov eller faktiskt så att det skapas en hotfull, fientlig, nedvärderande, förolämpande eller aggressiv stämning.

Formell likabehandling innebär att människor ska bemötas på samma sätt i likadana situationer. Likabehandling är en viktig rättsprincip inom förvaltningen. Grundlagen förbjuder att sätta människor i olika ställning utan godtagbar orsak. Enligt § 6 förvaltningslagen ska myndigheternas åtgärder vara opartiska och stå i rätt proportion till sitt syfte.

Faktisk likabehandling förutsätter att ojämställdhet som förekommer i samhället och baserar sig på diskriminering aktivt bekämpas. Likadant bemötande garanterar inte alltid likabehandling eftersom människor har lika utgångspunkter och möjligheter. Aktivt främjande av likabehandling kan innebära att man avviker från principen om likabehandling för att den faktiska jämställdheten hos grupper i svagare ställning skulle förverkligas. Främjande av faktisk likabehandling förutsätter också ingripande i indirekt diskriminering.

Indirekt diskriminering ska anses förekomma när regler, kriterier eller förfaringssätt som framstår som jämlika kan missgynna någon på grund av en omständighet som gäller hen som person, om inte regeln, kriteriet eller förfaringssättet har ett godtagbart syfte och medlen för att nå detta syfte är lämpliga och behövliga.

Indirekt diskriminering är ofta oavsiktligt och baserar sig t.ex. på att man inte känner till hur en till synes opartisk bestämmelse eller praxis påverkar olika människor.

Positiv särbehandling innebär att en viss grupp som är speciellt utsatt för diskriminering (t.ex. åldringar, barn, etniska minoriteter) riktas specialåtgärder som förbättrar deras ställning, och omständigheter som syftar till att trygga faktisk likabehandling utan att diskriminera andra.

Diskriminering kan också kumuleras så att en person diskrimineras p.g.a. flera olika orsaker. Då är det fråga om **intersektionell diskriminering eller diskriminering på flera grunder**.

3. Planeringsprocess

Utarbetandet av Ingå kommuns likabehandlingsplan har koordinerats av förvaltningschefen och bildningschefen. Alla sektorer har för sin del påverkat utarbetandet av likabehandlingsplanen för att kunna förverkliga likvärdigt och jämställt bemötande i all kommunal verksamhet. Kommunens grundläggande utbildning har haft en plan för likabehandling och jämställdhet redan några år. Motsvarande plan för småbarnsfostran utarbetas under år 2023. Grundtrygghetssektorn i sin helhet övergår till välfärdsområdet och detta dokument behandlar därför inte separat utvecklandet av likabehandling och jämställdhet inom grundtrygghetstjänster.

Personalen deltog i utarbetandet av planeringsgrunderna. För kommuninvånarna ordnades också en enkät. Påverkansorganen har en nyckelposition i fråga om bedömning av viktiga ändringsbehov.

4. Vad likabehandlingsplanen speciellt ska beakta

I likabehandlingsplanen ska speciellt beaktas ålder, etniskt ursprung, nationalitet, språk, mångfald av kön och sexuell läggning, funktionsnedsättning, hälsotillstånd, religion och övertygelse samt sysselsättning och ekonomisk ställning.

Ålder

Vem som helst kan råka ut för åldersdiskriminering, men unga och åldringar är mest utsatta. Barn kan lida av diskriminering på många sätt, av förseelser och mobbning, men de är inte medvetna om sina rättigheter och kan inte söka sakkunnig hjälp i situationen. Samhället förändras på medelåldersbefolkningens villkor, vilket kan försvaga tjänster för barn, unga och åldringar.

Etniskt ursprung, nationalitet, språk och kultur

Etniska minoriteter såsom romer, invandrare och samer är utsatta för diskriminering p.g.a. etniskt ursprung. Etnisk identitet ansluter sig till ens kulturella bakgrund eller ens sätt att förhålla sig till sig själv, andra eller omgivningen. Med etnisk grupp igen avses en grupp med gemensamt ursprung, kultur och gruppidentitet.

Mångfald av kön och sexuell läggning

Med kön kan hänvisas till juridiskt kön, könets kroppsliga egenskaper, sociala betydelser för kön och könsnormer eller könsidentitet. Människan kan vara man, kvinna eller båda eller något annat eller utan kön. Mångfald av kön åtskiljs från mångfald av sexuell läggning. Sexuell läggning beskriver vem människan blir förtjust i, förälskar sig i eller känner emotionell eller erotisk dragningskraft till. Beaktandet av mångfald av kön är viktigt i allt som påverkar människor och i allt arbete med människor. Speciellt viktigt är det att mångfalden beaktas i fråga om barn och unga. Barn och unga ska ha möjlighet att intressera sig, utvecklas, välja och agera oavsett kön, härkomst, kulturell bakgrund eller andra faktorer. De professionella ska skapa och värna om en atmosfär där könens mångfald respekteras.

Mångfalden av familjer

Till mångfalden av familjer hör till exempel ombildade familjer, flerlingsfamiljer, regnbågsfamiljer, adoptivfamiljer, fosterfamiljer, familjer med en annan kulturell bakgrund, familjer där barn eller föräldrar har funktionshinder, familjer med en

ensamstående förälder, familjehelheter som är större än kärnfamiljen samt mångkulturella familjer.

Fokus ska vara på barnet när man skapar tjänster och stödsystem för barn och familjer, och man ska ta hänsyn till familjen omkring barnet. Beaktandet av mångfalden av familjer ska inte vara ett undantag utan en grund på vilken man granskar och skapar tjänster, stöd och system.

Funktionsnedsättning

Enligt FN räknas som personer med funktionsnedsättning de som har en långvarig fysisk, psykisk, intellektuell eller sensorisk funktionsnedsättning som i samspel med olika barriärer kan hindra deras fullständiga och effektiva deltagande i samhället på lika villkor som andra. Det är viktigt att funktionsnedsättning beaktas för att faktisk jämställdhet ska förverkligas eftersom en person med funktionsnedsättning kan bli utsatt för diskriminering t.ex. i fråga om tjänsternas tillgänglighet. Personer med funktionsnedsättning är speciellt utsatta för diskriminering på flera grunder.

Hälsotillstånd

Kortvarigt försvagat hälsotillstånd eller en långvarig sjukdom kan försätta en person i en ojämlig ställning. Den sjuka personen kan förväntas lämna in en oersonlig mängd utredningar och rapporter innan tjänster och stödåtgärder ordnas. Numera fästs uppmärksamhet också vid stödet av närstående till insjuknade människor. Det är viktigt att se till att de närstående själva inte blir diskriminerade för att de hjälper sina anhöriga.

Religion och övertygelse

Religion eller övertygelse är för många något personligt som man nödvändigtvis inte vill tala offentligt om. Det kan vara en viktig värdegrund eller definiera ens levnadssätt. Betydelsen av religioner, övertygelser och åsikter betonas speciellt inom arbetsgemenskap, skolor och anstalter, där växelverkan mellan människor är tätt och långvarigt.

Sysselsättning och ekonomisk ställning

Arbetslöshet och därmed följande ekonomisk instabilitet kan förorsaka diskriminering. Personer med låga inkomster kan ha förhinder t.ex. i fråga om mobilitet och hälsovårdstjänster. Arbetslöshet och ekonomisk instabilitet kan utgöra ett hinder för deltagande i samhällliga evenemang.

5. Enkät om likabehandling, utlåtanden och kommande åtgärder

En nätenkät genomfördes 21.9-10.10.2022 och besvarades av 42 personer. Invånarnas uppfattning om likabehandlingssituationen i kommunen kan inte generaliseras på basis av de få svaren.

Cirka hälften av de som svarade hade inte upplevt någon som helst diskriminering i kommunal verksamhet. De som hade upplevt diskriminering lyfte fram diskriminering på basis av språk och ålder. Något över hälften av de som svarade hade inte upplevt osakligt bemötande i samband med kommunala tjänster. I fråga om osakligt bemötande var splittringen stor, och av svaren framgår inte inom vilka tjänster osakligt bemötande skulle vara allmänt. Nio av de som svarade uppgav att en kommunalt

anställd hade bemött dem osakligt. Tolv personer uppgav att det osakliga bemötandet hade tagit sig uttryck i nedlåtande eller förolämpande uppförande.

Utvecklingsobjekt som framkom genom enkäten är i viktighetsordning följande: (delvis eller helt av samma åsikt)

- Tillgång till kommunal basservice och servicens kvalitet
- Tillgång till mentalvårdstjänster (Välfrädsområdet ansvarar i samarbete med kommunen)
- Att främja kommunens livskraft och dragningskraft
- Tillgänglighet (bebyggd miljö, tjänsternas tillgänglighet, informationens tillgänglighet, delaktighet)
- Förebyggande av ojämlikhet (t.ex. minskande av skillnader i fråga om hälsa och välmående)
- De olika befolkningsgruppernas likvärdiga möjligheter att leva, bo och fungera i Ingå
- Förhindrande av digital utslagning
- Aktivt samarbete och likvärdigt partnerskap med organisationer och invånare
- Gemensamma mötesplatser och evenemang för olika befolkningsgrupper

Trots att det var få som besvarade invånarenkäten, önskar Ingå kommun lyfta fram speciellt diskriminering gällande ålder och språk i den här likabehandlingsplanen. Som utvecklingsobjekt under de närmaste åren lyfts fram följande

- ***Tillgång till kommunens basservice och servicens kvalitet***
- ***Tillgång till mentalvårdstjänster (Välfrädsområdet ansvarar i samarbete med kommunen)***
- ***Tillgänglighet (bebyggd miljö, tjänsternas tillgänglighet, informationens tillgänglighet, delaktighet)***

Av påverkningsorganen är det ungdomsforum, handikapprådet och äldrerådet som har gett sina utlåtanden om planen för likabehandling.

Av påverkningsorganens utlåtanden till utvecklingsprojekt för de kommande åren lyfts fram:

- ***Positiv särbehandling speciellt med tanke på digitala tjänster.***
- ***Samarbete med välfrädsområdet, speciellt med tanke på specialgruppernas tjänster.***
- ***Ungdomsverksamhet som överskrider och förenar språkgrupperna***
- ***Personalutbildning.***

På basis av diskussionen med personalen för de kommande åren lyfts fram följande:

- ***Speciellt fritidstjänster och -platser borde planeras så att alla kommuninvånare har jämställda möjligheter att delta.***

- ***I takt med digitaliseringen borde kommunen ha bättre beredskap att bistå speciellt äldre i användningen av digitala tjänster.***
- ***Kommunikationen ska vara klar och tydlig och även andra än svensk- och finskspråkiga borde beaktas i framtiden i mån av möjlighet.***
- ***Personalen ska fästa uppmärksamhet vid hur de uttalar sig på arbetsplatsen och utanför.***
- ***Vid tal om pappa eller mamma används föräldrar/vårdnadshavare, eftersom det inte finns en pappa eller en mamma i alla familjer.***

6. Likabehandling inom serviceproduktion och administration

Diskriminering och osakligt bemötande är aldrig tillåtet. Enligt förvaltningslagen har alla myndigheter en skyldighet att ge råd och anvisningar till dem som upplevt diskriminering för att föra deras sak framåt.

Kund

- 1. Om du upplever att du har blivit diskriminerad, meddela personen som betar sig diskriminerande att du inte godkänner hans agerande. Berätta samtidigt att du upplever hans agerande diskriminerande/osakligt och uppmana hen att sluta med diskriminerande/osakligt bemötande.***
- 2. Om personen fortsätter med sitt agerande och den muntliga tillsägelsen inte fungerar, ta kontakt med kommunens personalchef.***
- 3. Personalchefen diskuterar med den kommunalt anställda personen.***
- 4. Den anställda ska fundera och själv överväga om det är fråga om dåligt uppförande, trakasseri eller osakligt bemötande.***

Diskrimineringsombudsman

Diskrimineringsombudsmannen är en självständig och oberoende myndighet med uppgift att främja likabehandling och ingripa i diskriminering.

Diskrimineringsombudsmannen kan kontaktas om man har upplevt eller observerat diskriminering p.g.a. ålder, etniskt ursprung, nationalitet, språk, religion, övertygelse, åsikt, politisk verksamhet, fackföreningsverksamhet, familjeförhållanden, hälsotillstånd, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller annan personrelaterad orsak.

Diskrimineringsombudsmannen har inte befogenhet att utfärda rättsligt bindande beslut. I enskilda fall kan ombudet dock ge ett motiverat ställningstagande för att få ett slut på diskrimineringen och hindra upprepning.

Tilläggsinformation tillgängligt på flera språk:
www.syrjinta.fi/sv

6.1 Småbarnsfostran och undervisning

Småbarnsfostran och undervisning ordnas i Ingå på både svenska och finska. Samarbete mellan språk främjas fast verksamhetsplatsen är enspråkig. Barn och elever med annat modersmål än svenska eller finska beaktas och erbjuds tolktjänster vid behov.

Tillgången till basservice tryggas genom uppdaterad information på kommunens hemsida. Olika kommunala tjänster söks i huvudsak digitalt. Servicens kvalitet uppföljs genom regelbundna enkäter till vårdnadshavare och elever, och på basis av dem görs nödvändiga förbättringar i verksamheten. Den fysiska och pedagogiska miljön byggs upp så att alla barn och elever kan växa, utvecklas och lära sig enligt sina egna förutsättningar och behov med hjälp av mångprofessionellt samarbete. År 2023 grundas en mångprofessionell arbetsgrupp för småbarnsfostran. Inom undervisningen koordineras arbetet av en mångprofessionell styrgrupp för elevvården. Den fysiska tillgängligheten beaktas på alla verksamhetsplatser. I de mångprofessionella arbetsgrupperna ingår sakkunniga från Västra Nylands välfärdsområde. Verksamhetskulturen inom småbarnsfostran och undervisning främjar barnens och elevernas välmående.

Småbarnsfostrans och ungdomsarbetets värdegrund baserar sig på centrala internationella avtal, nationell lagstiftning och andra styrdokument som definierar barnens rättigheter. Avtalet om barnets rättigheter täcker fyra allmänna principer: förbud gällande diskriminering, kravet om jämställt bemötande av barn, barnets intresse, barnets rätt till liv och fullvärdig utveckling samt beaktande av barnets åsikt.

Jämställdhet och likabehandling främjas inom utbildning och undervisning med beaktande av barnens ålder och utveckling.

Diskrimineringslagen förutsätter att skolorna och läroanstalterna ska ha en plan om nödvändiga åtgärder för att främja likabehandling. I bedömningen läggs vikt vid t.ex. läromedel, arbetskultur (fester, måltider, lokaler), förebyggande av trakasserier och skolmobbing, mångsidiga undervisningsmetoder, bedömning av studieprestationer samt lärarnas kunskaper om likabehandling och jämställdhet.

I läroplansgrunderna konstateras att den grundläggande undervisningens samhälleliga uppgift är att främja jämställdhet, likabehandling och rättvisa. Utbildningsanordnaren ansvarar för att det för varje läroanstalt utarbetas årligen en jämställdhetsplan i samarbete med personal och elever eller studerande. Planen kan ingå som en del i läroplanen eller någon annan plan.

De viktigaste utvecklingsobjekten för att förbättra jämställdhet och likabehandling i Ingå kommuns skolor är följande:

- 1) Identifikation av och ingripande i diskriminering
- 2) Att öka delaktigheten och sådan verksamhet som stöder jämställdhet och likabehandling i skolvardagen.

Främjande av jämställdhet i skolan innebär att alla elever behandlas jämställt och utan diskriminering i alla situationer under skoldagen. Skolans jämställdhetsplan är ett verktyg för att förebygga diskriminering p.g.a. kön och stöda främjande av jämställdhet i skolans vardag. Undervisning och handledning är könsmedveten verksamhet där undervisningsmetoder och -miljöer är så könsneutrala som möjligt. Stereotypa könsroller med föråldrade modeller undviks. I vardagen ska beaktas saker och situationer med ojämställda eller genusstrukturerade element.

En jämställd och likvärdig skola ingriper i all diskriminering och varje elev har rätt till en trygg skoldag. Elever och vårdnadshavare uppmanas meddela den egna läraren eller någon annan vuxen i skolan om mobbning.

Läraren ska behandla alla elever jämställt speciellt vid bedömning.

6.2 Välfärd

Välfärdssektorn omfattar bibliotek, kulturtjänster, medborgarinstitut, idrott och fritid samt ungdomsverksamhet.

Välfärdstjänster är tjänster som kommuninvånaren kan delta i om hen så önskar. Vid planering av dessa verksamheter beaktas kommuninvånarnas likabehandling. Målet är att verksamheter ordnas enligt invånarnas önskemål och med beaktande av olika språk- och åldersgrupper. Också möjligheten för personer i olika åldrar att mötas beaktas. Om tjänsterna informeras på de båda språken på kommunens hemsida. Övriga språkminoriteter beaktas i mån av möjlighet och det kontrolleras att man är medveten om t.ex. kulturella skillnader. Det ses till att verksamhetslokalerna är tillgängliga. T.ex. ungdomslokalen Unccan är försedd med en rullstolsramp och möblerna kan flyttas vid behov.

Välfärdstjänsterna ordnas så att så många som möjligt kan delta. Många tjänster är helt avgiftsfria (biblioteket och ungdomsverksamheten) och medborgarinstitutets kursavgifter är moderata. En del av kulturverksamhetens evenemang är avgiftsfria och öppna för alla, för en del debiteras en liten ersättning (t.ex. loBio). Kommunen erbjuder dessutom hobby- och motionsedlar till barn, unga och seniorer mot ansökan. Kommunen önskar göra delaktighet möjligt för alla oavsett socioekonomisk bakgrund. Man kan delta oavsett religiös, livsåskådning eller politisk övertygelse.

6.3 Social- och hälsovård

Social- och hälsovården övergår till välfärdsområdet, men det ska byggas upp ett samarbete mellan kommunen och området så att t.ex. specialgruppernas behov beaktas till fullo.

6.4 Tillgänglighet och kommunens tjänster

Tillgänglighet som begrepp innebär att den fysiska, psykiska och sociala miljön är sådan att varje människa oberoende av sina egenskaper kan verka jämställt med andra. Detta innebär tillgänglighet till service, användbara redskap, förståelig information och även möjlighet att delta i beslutsfattandet. Med tillgänglighet avses i vardagspråk ofta fysisk plats eller miljö som är lämplig för alla människor, men begreppet omfattar mera. I FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (artikel 9) konstateras följande:

För att göra det möjligt för personer med funktionsnedsättning att leva oberoende och att fullt ut delta på alla livets områden, ska konventionsstaterna vidta ändamålsenliga åtgärder för att säkerställa att personer med funktionsnedsättning får tillgång på samma villkor som andra till den fysiska miljön, till transporter, till information och kommunikation, innefattande informations- och kommunikationsteknik (IT) och -

system samt till andra anläggningar och tjänster som är tillgängliga för eller erbjuds allmänheten både i städerna och på landsbygden.

Tillgänglighetskravet baserar sig på grundlagens stadganden om likabehandling och hälsosam miljö och mera ingående speciellt markanvändnings- och bygglagens krav. Markanvändnings- och bygglagen är en viktig lag som styr samhälls- och miljötjänster. Lagen gäller områdesanvändning och byggandet. Målet är att skapa en hälsosam, trygg och trivsamt livsmiljö som är socialt fungerande och där de olika befolkningsgruppernas behov har beaktats.

Markanvändnings- och byggförordningen definierar kraven gällande hinderlöst byggande enligt följande:

"Förvaltnings- och servicebyggnader och sådana affärs- och serviceutrymmen i annan byggnad som med tanke på jämlikheten skall vara tillgängliga för alla samt byggplatserna för dessa byggnader och utrymmen skall lämpa sig även för personer med nedsatt rörelse- eller funktionsförmåga. Vid utformningen och uppförandet av en byggnad som innehåller arbetsutrymmen skall med hänsyn till arbetsverksamhetens art sörgas för att även personer som avses i 1 mom. med tanke på jämlikheten har tillräckliga möjligheter att arbeta."

Ingå kommuns viktigaste kommunala servicepunkter (bibliotek, hälsocentral, kommundgård, ungdomsgård och i framtiden välfärdscentret Gamla Kyrkfjärden, samt två grundskolor) ligger tämligen tätt i centrum av kyrkbyn och är därmed väl tillgängliga. Kommunen ansvarar tillsammans med staten för de viktigaste farlederna i centrum och kommunen har därmed inte fullt monopol i fråga om utvecklingen av centrumområdet. Tillgänglighet och förbättrande av förbindelser beaktas som planeringsgrund och förbättringar görs i samband med alla ändringsarbeten. De mest brådskande observationerna och bristerna åtgärdas vid behov genom skilda åtgärder.

6.5 Kommunens allmänna områden och gator

Tillgängligheten av kommunens allmänna områden och gator är en kvalitetsfaktor som gäller alla områdesanvändare. Förutom tidigare nämnda användargrupper där personer har en funktionsnedsättning används områdena av till exempel varuleverantörer.

Tillgängligheten förbättras genom god planering. Som stöd för tillgängligt byggande finns rikligt med kvalitativa planeringsanvisningar (bl.a. SuRaKu-anvisningar för planering, byggande och underhåll av tillgängliga miljöer) och olika kartläggningsmetoder. Allmänna planeringsanvisningar betonar att det ska ställas högre mål för tillgänglighet vid planering av viktiga fotgängarområden, områden för offentliga tjänster, rutter till hållplatser och även lek- och rekreationsplatser.

Lagen om underhåll och renhållning av kommunens gator och allmänna områden (kapitel 2 § 3 mom 1) konstaterar följande:

Gatuunderhållet omfattar de åtgärder som har till syfte att hålla en gata i ett sådant skick som är tillfredsställande med avseende på trafikens behov. Vid bestämmandet av nivån på underhållet beaktas gatans betydelse för trafiken, trafikvolymen, väderleken och förutsebara förändringar i väderleken, tiden på dygnet, de olika trafikformernas behov, såsom motorfordonstrafikens, fotgängartrafikens och cykeltrafikens behov, samt hälsoeffekten, trafiksäkerheten och trafikens framkomlighet.

I kapitel 4 § 14a konstateras också att kommunen ansvarar också för trafikarrangemang under gatuarbeten:

Kommunen kan med anledning av en anmälan meddela sådana föreskrifter om arbetets utförande som behövs för att minska den olägenhet eller skada som eventuellt orsakas trafikens smidighet.

Vid skötseln och utvecklingen av trafikleder och allmänna områden i Ingå ska kvalitetsmålet vara tillgänglighet för alla människor. Programmet för främjande av gång och cykling i Ingå främjar utvecklingen av förbindelser så att de lämpar sig för alla. Ingå sköter områden och förbindelser genom avtalsentreprenörer och kvalitetsmålen bestäms av kommunen. Underhållet efterföljs i regel i samarbete med underhållsentreprenören bl.a. i samband med arbetsplatsbesök och observationer behandlas bl.a. genom att förmedla respons från invånare. En stor del av kommunens viktigaste farleder är på statens ansvar och kommuninvånarnas intressen kan bevakas i samarbete med underhållsmyndigheten.

Speciellt vinterförhållanden ställer helt nya utmaningar för personer med sämre rörelseförmåga p.g.a. hala vägytor, snöhögar som plogas på gångvägar osv. Också fotgängaren kan vara osynligare i vinterförhållanden. Belysning och tydliga och klara leder är konkreta egenskaper med tanke på tillgänglighet.

6.6 Kommunens fastigheter

Tillgänglighet innebär bl.a. att kommunala byggnader är lättillgängliga och lätta att använda, att de har tydliga anvisningar och skyltar, god belysning, att de är visuellt tydliga och miljön lätt uppfattbar samt att den akustiska miljön är god.

Om tillgängligheten i offentliga byggnader stadgas i statsrådets förordning om byggnaders tillgänglighet.

Förordningen tillämpas i enlighet med § 125 markanvändnings- och bygglagen (132/1999) på byggande av nya förvaltnings-, service-, kontors-, affärs-, lagerproduktions- och bostadsbyggnader.

Riktlinjer för tillgänglighet (SuRaKu) kan användas som stöd vid planeringen av offentligt byggande. Viktiga planeringsobjekt är ingångar, gångvägar och hinder längs dem, förhindrande av kollision, nivåskillnader, WC-, tvätt- och bastulokaler, byggnadens skyltning, material, färger och belysning samt akustik.

Ingå har utlokaliserat fastighetsunderhållet och upprätthåller i samarbete med avtalsparten och användaren en helhetsbild över fastigheternas utvecklingsbehov. Större förbättringar i byggnaderna kan göras i samband med grundrening eller ändringsarbeten. Tillgänglighetsprincipen är en del av planeringsprocessen i samband med nybyggnad. Användarna ansvarar för byggnadernas utrustning och har därför en viktig roll med tanke på användbarhet.

6.7 Mobilitetstjänster

I fråga om tjänsternas fysiska tillgänglighet håller Finland på att övergå till en ny era då organiseringsansvaret för social- och hälsovården övergår till de regionala välfärdsområdena. Kommunen ska därför för sin egen del i aktivt samarbete med välfärdsområdet se till att kommuninvånarna har tillgång till de tjänster som de behöver. Utbudet av mobilitetstjänster ska utvecklas också med tanke på tillgänglighet i samarbete med aktörer inom SOTE-sektorn och kollektivtrafikmyndigheter.

Utbudet av mobilitetstjänster omfattar kommunens interna anrops- och turtrafik samt kollektivtrafik till och från kommunen. Utvecklandet av de här tjänsterna som helhet och som ett förmånligt alternativ för en enskild person främjar jämställdhet och likabehandling.

Mobilitetstjänster ska jämlikt främjas och utvecklas för alla Ingåbor och personer som besöker och bor tillfälligt i Ingå oavsett ålder, hälsotillstånd, funktionsnedsättning eller boendeplats. Den äldre befolkningens andel ökar i framtiden och det är därför viktigt att utveckla kommunens interna trafik med beaktande av tillgänglighet. Samtidigt ska det ses till att ungdomar, människor i arbetslivet och människor som saknar bil kan sköta ärenden, studera och pendla till arbetet.

Om mobilitetstjänster informeras jämlikt på de båda inhemska språken.

6.8 Kommunikation

Ingå kommun eftersträvar att använda ett klart och tydligt språk i all sin kommunikation. Detta gör vi för att underlätta och möjliggöra för alla att ta till sig information och material av intresse. Alla ska kunna ta del av den information som kommunen publicerar. Det betyder också att informationen ska vara tillgänglig och uppdaterad i alla de kanaler som är relevanta för ämnet i fråga.

Vi kommunicerar respektfullt med och om alla. Det betyder att vi beaktar ordval och i mån av möjlighet undviker laddade ord. Eftersom en del av nuvarande lagtext är föråldrad, kan det vid hänvisning till lagen och myndighetsrapportering förekomma äldre uttryck som vi i vanliga fall skulle undvika. För övrigt strävar Ingå kommun efter att vara inkluderande i all kommunikation. Det betyder att vi t.ex. använder oss av bildmaterial som främjar mångfald, beaktar olika åldersgrupper i vår kommunikation och frångår könsspecifika stereotyper.

Eftersom Ingå är en tvåspråkig kommun är det självklart att allt material som kommunen producerar finns på både svenska och finska. Viss information översätts även till engelska, men på grund av resursbrist är kommunikationen på engelska

nedbantad. Ifall behovet av material på engelska ökar, omprövar kommunen sina förfaringssätt.

Webbtillgänglighet är en särskilt viktig aspekt i kommunikationsarbetet. Med detta avses att kommunens webbplatser och digitala tjänster har begripligt innehåll, ett lättförståeligt användargränssnitt och är tekniskt tillgängligt. Webbtillgängligheten är ett kontinuerligt arbete som vi utvecklar fortlöpande.

7. Uppföljning och utvärdering

Verkningarna av åtgärderna i likabehandlingsplanen uppföljs och utvärderas regelbundet. Arbetet koordineras av kommunens ledningsgrupp. Till kommunfullmäktige lämnas en rapport om jämställdhetsläget en gång per fullmäktigeperiod. Den första rapporten ges 2024.

Indikatorerna för likabehandling ansluts som en del av den årliga enkäten om invånarnöjdhet och med hjälp av en separat enkät till påverkansorganen.

KH 12.12.2022 § 274
KV 19.12.2022 § 73

INKOON KUNNAN YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMA

Sisällysluettelo

1. Johdanto.....	3
2. Yhdenvertaisuuteen ja syrjintään kuuluvat käsitteet.....	4
3. Suunnitelman laadintaprosessi.....	4
4. Yhdenvertaisuussuunnitelmassa erityisesti huomioitavat asiat.....	5
5. Yhdenvertaisuuskysely, lausunnot ja jatkotoimenpiteet	6
6. Yhdenvertainen kohtelu palvelutuotannossa ja hallinnossa.....	8
6.1 Varhaiskasvatus ja opetus.....	8
6.2 Hyvinvointi.....	10
6.3 Sosiaali- ja terveydenhuolto.....	10
6.4 Esteettömyys ja kunnan palvelut.....	10
6.5 Kunnan yleiset alueet ja kadut.....	11
6.6 Kunnan kiinteistöt.....	12
6.7 Liikkumisen palvelut.....	13
6.8 Viestintä.....	13
7. Seuranta ja arviointi.....	14

1. Johdanto

Inkoon kunnan strategian keskeisistä arvoista on yhdenvertaisuus:

”Inkoossa tasa-arvo toteutuu jokapäiväisessä toiminnassamme ja jokaista kohdellaan Inkoossa tasapuolisesti taustasta riippumatta.”

Tämän yhdenvertaisuussuunnitelman tarkoituksena on, että kunnan työntekijät saavat työvälitteet asiakkaiden yhdenvertaiseen kohteluun. Suunnitelma toimii toimintasuunnitelmana yhdenvertaisuuden toteuttamiseksi eri näkökulmista katsottuna.

Yhdenvertaisen kohtelun tulee näkyä kaikessa kunnan toiminnassa.

Tavoitteen toteutumisen kannalta keskeisiä kehittämisalueita ovat:

1. Syrjinnän tunnistaminen ja siihen puuttuminen
2. Toiminnan ja käytäntöjen yhdenvertaisuusvaikutusten arviointi ja yhdenvertaisuutta edistävien toimenpiteiden toteuttaminen
3. Osallisuuden lisääminen

Yhdenvertaisuuslaki, perustuslaki, rikoslaki, hallintolaki, laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta sekä työlainsäädäntö käsittelevät yhdenvertaisuutta, sukupuolten tasa-arvoa ja syrjinnän kieltä eri elämänaluilla. Kuntalaissa painotetaan kunnan asukkaiden itsehallintoa, hyvinvointia sekä osallistumis- ja vaikuttamis- mahdollisuuksia.

Yhdenvertaisuuslain mukaan viranomaisen on arvioitava yhdenvertaisuuden toteutumista toiminnassaan ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi. Kunnan tulee edistää yhdenvertaisuutta yhdenvertaisuussuunnittelun avulla viranomaisena, työnantajana ja koulutuksen järjestäjänä. Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta kieltää sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuvan syrjinnän sekä velvoittaa edistämään sukupuolten tasa-arvoa tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti. Tasa-arvolaki koskee kuntia viranomaisina, koulutuksen järjestäjinä ja työnantajina.

Koulutuksen järjestäjän ja sen ylläpitämien oppilaitosten on arvioitava yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumista toiminnassaan ja ryhdyttävä tarvittaviin toimiin. Koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Koulutuksen järjestäjän ja tämän ylläpitämän oppilaitoksen on varattava oppilaille ja heidän huoltajilleen sekä opiskelijoille tai heidän edustajilleen mahdollisuus tulla kuulluiksi edistämistoimenpiteistä.

Työnantajan on arvioitava yhdenvertaisuuden ja sukupuolten tasa-arvon toteutumista työpaikalla. Työpaikan tarpeet huomioon ottaen työnantajan on kehitettävä työoloja sekä yhdenvertaisuutta edistäviä toimintatapoja, joita noudatetaan henkilöstöä valittaessa ja henkilöstöä koskevissa ratkaisuissa. Yhdenvertaisuuden edistäminen kuuluu kaikille työnantajille, mutta yli 30 henkilöä työllistävillä on velvoite laatia siitä erityinen suunnitelma. Inkoon kunnassa on laadittu erillinen työsuojelun toimintaohjelma ja tasa-arvosuunnitelma (KH 9.5.2022 § 88) sekä ohjeet epäasiallista kohtelu ja häirintää ajatellen (KH 12.9.2022 § 185). Näin ollen tämä

Yhdenvertaisuussuunnitelma koskee kunnan asiakkaiden yhdenvertaista kohtelua kunnan toiminnassa.

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo tulee siis käsitteinä erottaa toisistaan, ja vastaavasti molempien näkökulmien edistämiseksi on olemassa oma lainsäädäntönsä. Tasa-arvolain tarkoitus on sukupuolten tasa-arvon parantaminen, sukupuoleen perustuvan syrjinnän estäminen ja naisten aseman parantaminen erityisesti työelämässä. Yhdenvertaisuuslain tarkoitus on turvata yhdenvertainen kohtelu ja estää syrjintä kaikenlaisilla perusteilla.

2. Yhdenvertaisuuteen ja syrjintään kuuluvat käsitteet

Etninen syrjintä on ihmisten eriarvoista kohtelua sillä perusteella, että he kuuluvat tiettyyn etniseen tai kansalliseen ryhmään. Etnistä syrjintää voi olla myös erilaiseen asemaan asettaminen henkilön uskonnon tai kansalaisuuden perusteella.

Häirinnällä tarkoitetaan henkilön tai ihmisryhmän arvon ja koskemattomuuden tarkoituksellista tai tosiasiallista loukkaamista siten, että luodaan uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai hyökkäävä ilmapiiri.

Muodollisen yhdenvertaisuuden toteutuminen tarkoittaa sitä, että samanlaisessa tapauksessa ihmisiä tulee kohdella samalla tavoin. Tasapuolinen kohtelu on tärkeä hallinnon oikeusperiaate. Perustuslaki kieltää ihmisten asettamisen erilaiseen asemaan ilman hyväksyttävää perustetta. Hallintolain 6 § mukaan viranomaisen toimien on oltava puolueettomia ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden.

Tosiasiallinen yhdenvertaisuuden toteuttaminen edellyttää yhteiskunnassa esiintyvän syrjintään perustuvan eriarvoisuuden aktiivista poistamista. Samanlainen kohtelu ei aina takaa yhdenvertaisuuden toteutumista, sillä ihmisten lähtökohdat ja mahdollisuudet ovat erilaiset. Yhdenvertaisuuden aktiivinen edistäminen voi merkitä poikkeamista samanlaisen kohtelun periaatteesta, jotta heikommassa asemassa olevien ryhmien tosiasiallinen yhdenvertaisuus toteutuisi. Tosiasiallisen yhdenvertaisuuden edistäminen edellyttää myös välilliseen syrjintään puuttumista.

Välillinen syrjintä on usein tahatonta ja perustuu esimerkiksi siihen, ettei näennäisesti puolueettoman säännöksen tai käytännön vaikutuksia erilaisiin ihmisiin tunnusteta.

Positiivinen erityiskohtelu tarkoittaa tietyn syrjinnälle alttiin ryhmän (esim. vanhukset, lapset, etniset vähemmistöt) asemaa ja olosuhteita parantavia erityistoimenpiteitä, jotka tähtäävät tosiasiallisen yhdenvertaisuuden turvaamiseen eivätkä asteeltaan muodostu toisia syrjiviksi.

Syrjintä voi myös kumuloitua siten, että sama henkilö tulee syrjityksi usean eri syyn vuoksi. Tällöin puhutaan **intersektionaalisesta eli moniperusteisesta syrjinnästä**.

3. Suunnitelman laadintaprosessi

Yhdenvertaisuussuunnitelman laadintaa Inkoon kunnassa ovat koordinoineet hallintojohtaja ja sivistystoimenjohtaja. Kaikki toimialat ovat omalta osaltaan vaikuttaneet yhdenvertaisuussuunnitelman laatimiseen siten, että yhdenvertainen ja tasa-arvoinen kohtelu saataisiin toteutettua kaikessa kunnan toiminnassa. Kunnan perusopetuksessa on ollut yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma jo joitakin vuosia. Varhaiskasvatukseen suunnitelma laaditaan vuoden 2023 aikana. Koska

perusturvan toimiala siirtyy hyvinvointialueelle, ei tässä dokumentissa erikseen käsitellä perusturvan palveluiden yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon kehittämistä.

Henkilöstö oli mukana suunnitelman perustaa rakennettaessa. Niin ikään kuntalaisille järjestettiin kysely. Vaikuttamistoimielimet olivat avainasemassa keskeisiä muutostarpeita arvioitaessa.

4. Yhdenvertaisuussuunnitelmassa erityisesti huomioitavat asiat

Yhdenvertaisuussuunnitelmassa huomioitavia asioita ovat ikä, etninen alkuperä, kansalaisuus, kieli, kulttuuri, sukupuolen moninaisuus ja seksuaalinen suuntautuminen, vammaisuus, terveydentila, uskonto ja vakaumus sekä työllisyys ja taloudellinen asema.

Ikä

Ikäsyrjintä voi kohdistua kehen tahansa, mutta alttiimpia sille ovat nuoret ja vanhuksat. Lapset voivat kärsiä monin tavoin syrjinnästä, väärinkäytöksistä ja kiusaamisesta, mutta he eivät ole tietoisia oikeuksistaan tai kykene etsimään asiantuntevaa apua tilanteeseen. Yhteiskunnan muutosten tapahtuessa keski-ikäisten ehdoilla lasten, nuorten ja iäkkäiden ihmisten saamat palvelut voivat kaventua.

Etninen alkuperä, kansallisuus, kieli ja kulttuuri

Etnisen alkuperänsä perusteella syrjinnän vaarassa ovat etniset vähemmistöt, kuten romanit, maahanmuuttajat ja saamelaiset. Etninen identiteetti on erityinen kulttuuriseen taustaan liittyvä tapa olla suhteessa itseen, toiseen ja ympäristöön. Etnisellä ryhmällä taas tarkoitetaan ryhmää, jolla on yhteinen alkuperä, kulttuuri ja ryhmäidentiteetti.

Sukupuolen moninaisuus ja seksuaalinen suuntautuminen

Sukupuolella voidaan viitata juridiseen sukupuoleen, sukupuolen ruumiillisiin ulottuvuuksiin, sukupuolelle annettuihin sosiaalisiin merkityksiin ja sukupuolinormeihin tai sukupuoli-identiteettiin. Ihminen voi olla mies, nainen, molempia, jotain muuta tai sukupuoleton. Sukupuolen moninaisuus erotetaan seksuaalisen suuntautumisen moninaisuudesta. Seksuaalinen suuntautuminen kuvaa sitä, kehen ihminen ihastuu, rakastuu tai tuntee emotionaalista tai eroottista vetovoimaa. Sukupuolen moninaisuuden huomioon ottaminen on tärkeää kaikessa ihmisiin vaikuttavassa ja ihmisten kanssa tehtävässä työssä. Erityisen tärkeää moninaisuuden huomioiminen on lasten ja nuorten parissa. Lapsilla ja nuorilla tulee olla mahdollisuus kiinnostua, kehittyä, valita ja toimia sukupuolesta, syntyperästä, kulttuuritaustasta tai muista syistä riippumatta. Ammattilaisten tulee rakentaa ja vaalia sukupuolen moninaisuutta kunnioittavaa ilmapiiriä.

Perheiden moninaisuus

Perheiden moninaisuuteen kuuluvat esimerkiksi uusperheet, monikkoperheet, sateenkaariperheet, adoptioperheet, sijaisperheet, eri kulttuuritaustoista tulevat perheet, vammaisten lasten tai vanhempien perheet, yksinhuoltajien perheet, ydinperhettä laajemmat perhekokonaisuudet sekä usean kulttuurin perheet.

Lapsen tulee olla keskiössä lasten ja perheiden palveluita ja tukijärjestelmiä rakennettaessa, ja perhe lapsen ympärillä on pidettävä mielessä. Perheiden

moninaisuuden huomioon ottaminen ei saa olla mikään poikkeus, vaan pohja, jolta palveluita, tukia ja järjestelmiä tarkastellaan ja jonka päälle ne rakennetaan.

Vammaisuus

YK:n vammaissopimuksen määrittelyn mukaan vammaisiin henkilöihin kuuluvat ne, joilla on sellainen pitkäaikainen ruumiillinen, henkinen, älyllinen tai aisteihin liittyvä vamma, jonka vuorovaikutus erilaisten esteiden kanssa voi estää heidän täysimääräisen ja tehokkaan osallistumisensa yhteiskuntaan yhdenvertaisesti muiden kanssa. Vammaisuuden huomioiminen tosiasiallisen yhdenvertaisuuden toteutumiseksi on tärkeää, sillä esimerkiksi palveluiden saavutettavuuden kannalta vammaisen henkilö voi joutua syrjityksi. Erityisesti moniperusteinen syrjintä on uhka vammaisille.

Terveydentila

Terveydentilan lyhytaikainen heikkeneminen tai pitkäaikainen sairaus voivat asettaa henkilön epätasa-arvoiseen asemaan. Sairastuneelta henkilöltä saatetaan odottaa kohtuuton määrä selvityksiä ja raportointia ennen kuin palvelut ja tukitoimet järjestyvät. Nykyään kiinnitetään huomiota myös sairastuneiden henkilöiden läheisten tukemiseen. On tärkeä huolehtia, että läheisten apu sairaanhoidossa ei aiheuta syrjintää heille itselleen.

Uskonto ja vakaumus

Uskonto tai vakaumus on useille henkilökohtainen asia, josta ei välttämättä haluta julkisesti puhua, se voi olla tärkeä arvojen perusta tai elämäntapojen määrittelijä. Uskontojen, vakaumusten ja mielipiteiden merkitys korostuu erityisesti työyhteisöissä, kouluissa ja laitoksissa, joissa ihmisten välinen vuorovaikutus on tiivistä ja pitkäaikaista.

Työllisyys ja taloudellinen asema

Työttömyys ja siitä johtuva taloudellinen epävakaus voivat aiheuttaa syrjintää. Pienellä toimeentulolla elävillä henkilöillä voi olla esteitä esimerkiksi liikkumiseen ja terveyspalveluihin liittyen. Työttömyys ja taloudellinen epävakaus voi estää osallistumisen yhteisöllisiin tapahtumiin.

5. Yhdenvertaisuuskysely, lausunnot ja jatkotoimenpiteet

Verkossa 21.9.2022-10.10.2022 toteutettuun kyselyyn saatiin yhteensä 42 vastausta, joten vastausten perusteella ei voida yleistää asukkaiden käsitystä yhdenvertaisuuden tilasta kunnassa.

Vastanneista noin puolet ei ollut kokenut minkäänlaista syrjintää kunnan toiminnoissa. Syrjintää kokeiden osalta esille nousivat kieli- ja ikäperusteinen syrjintä. Vastanneista vähän yli puolet ei ollut kokenut epäasiallista kohtelua kunnan palveluissa. Epäasiallisen kohtelun osalta hajonta oli suurta, eikä vastausten perusteella käy ilmi, missä palveluissa epäasiallinen kohtelu olisi yleistä. Vastanneista yhdeksän ilmoitti, että kunnan työntekijä oli kohdellut heitä epäasiallisesti. Kaksitoista vastaajaa ilmoitti epäasiallisen kohtelun tapahtuneen alentuvana tai loukkaavana käyttäytymisenä.

Kyselyssä esille nousseet kehityskohteet tärkeysjärjestyksessä ovat seuraavat (osittain tai täysin samaa mieltä)

- Pääsy kunnan peruspalveluihin ja palvelujen laatu
- Mielenterveyspalvelujen saatavuus (Hyvinvointialueen vastuulla ja yhteistyössä kunnan kanssa)
- Kunnan elinvoiman ja vetovoiman edistämiseen
- Esteettömyys (rakennettu ympäristö, palvelujen saavutettavuus, tiedon saavutettavuus, osallisuus)
- Eriarvoistumisen ehkäiseminen (kuten terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen)
- Eri väestöryhmien yhdenvertaiset mahdollisuudet elää, asua ja toimia Inkoossa
- Digitaalisen syrjäytymisen ehkäisy
- Aktiivinen yhteistyö ja yhdenvertainen kumppanuus järjestöjen ja asukkaiden kanssa
- Eri väestöryhmien yhteiset tapaamispaikat ja tapahtumat

Vaikka kuntalaiskyselyssä saatuja vastauksia oli vähän, Inkoon kunta haluaa tässä yhdenvertaisuussuunnitelmassa nostaa erityisesti esille ikään ja kieleen liittyvän syrjinnän. Lähivuosien kehittämiskohteiksi nostetaan

- ***Pääsy kunnan peruspalveluihin ja palvelujen laatu***
- ***Mielenterveyspalvelujen saatavuus (Hyvinvointialueen vastuulla ja yhteistyössä kunnan kanssa)***
- ***Esteettömyys (rakennettu ympäristö, palvelujen saavutettavuus, tiedon saavutettavuus, osallisuus)***

Vaikuttamistoimielimistä nuorisofoorumi, vammaisneuvosto ja ikäihmisten neuvosto ovat omalta osaltaan antaneet lausunnot yhdenvertaisuussuunnitelmasta.

Vaikuttamistoimielinten lausunnoista kehityskohteiksi lähivuosille nostetaan:

- ***Positiivinen erityiskohtelu erityisesti digitaalisia palveluja ajatellen***
- ***Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa, varsinkin erityisryhmien palveluja ajatellen***
- ***Kieliryhmät ylittävä ja yhdistävä nuorisotoiminta***
- ***Henkilöstön koulutus***

Henkilöstön kanssa käydyn keskustelun perusteella kehityskohteiksi lähivuosille nostetaan:

- ***Etenkin vapaa-aikaan liittyviä palveluja ja niitä tarjoavia paikkoja tulisi suunnitella siten, että kaikilla kunnan asukkailla olisi yhdenvertainen mahdollisuus osallistua***
- ***Digitalisaation edetessä kunnassa tulisi olla parempi valmius avustaa etenkin iäkkäitä digitaalisten palvelujen käytössä***
- ***Viestinnän tulee olla selkokielistä, ja tulevaisuudessa tulisi myös muita kuin ruotsin- tai suomenkielisiä huomioida mahdollisuuksien mukaan***
- ***Puhetapaan kiinnitetään huomiota sekä työpaikalla että sen ulkopuolella.***
- ***Puhuttaessa isästä ja äidistä käytetään ilmaisua vanhemmat/huoltajat, koska kaikissa perheissä ei ole isää tai äitiä.***

6. Yhdenvertainen kohtelu palvelutuotannossa ja hallinnossa

Syrjintä ja epäasiallinen kohtelu ei ole koskaan sallittua. Kaikkia viranomaisia koskee hallintolain mukainen velvollisuus antaa neuvontaa ja ohjausta syrjintää kokeneille heidän asiansa eteenpäin viemiseksi.

Asiakas

1. Mikäli koet tullessi syrjityksi, ilmoita syrjivästi käyttäytyvälle henkilölle, ettet hyväksy tämän toimintaa. Kerro samalla hänelle, että koet hänen toimintansa syrjiväksi / epäasialliseksi ja kehota häntä lopettamaan syrjivä / epäasiallinen käyttäytyminen.

2. Mikäli henkilö jatkaa toimintaansa ja suullinen huomautus asiasta ei tehoa, ota yhteys kunnan henkilöstöpäällikköön.

3. Henkilöstöpäällikkö keskusteleesi esihenkilön kanssa.

4. Esihenkilön on selvitettävä ja ratkaistava, onko tilanne huonoa käyttäytymistä, häirintää tai epäasiallista kohtelua

Yhdenvertaisuusvaltuutettu

Yhdenvertaisuusvaltuutettu on itsenäinen ja riippumaton viranomainen, jonka tehtävä on edistää yhdenvertaisuutta ja puuttua syrjintään.

Yhdenvertaisuusvaltuutetun puoleen voi kääntyä, jos on kokenut tai havainnut syrjintää iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Yhdenvertaisuusvaltuutetulla ei ole toimivaltaa antaa oikeudellisesti sitovaa ratkaisua. Valtuutettu voi kuitenkin antaa yksittäistapauksessa perustellun kannanoton, jotta syrjintä loppuisi eikä sitä tapahtuisi uudestaan.

Lisätietoa on saatavissa useilla eri kielillä:

www.syrjinta.fi

6.1 Varhaiskasvatus ja opetus

Inkoossa sekä varhaiskasvatusta että opetusta järjestetään sekä ruotsiksi että suomeksi. Vaikka toimipaikka olisi yksikielinen kielten välistä yhteistyötä edistetään toiminnassa. Lisäksi muiden kuin ruotsia tai suomea äidinkielenään puhuvien oikeudet huomioidaan, ja heille tarjotaan tulkkipalveluita tarvittaessa.

Pääsy peruspalveluihin turvataan huolehtimalla ajantasaisesta tiedottamisesta kunnan kotisivuilla. Palveluihin hakeutuminen tapahtuu pääasiassa digitaalisesti. Palveluiden laatua seurataan säännöllisin huoltaja- ja oppilaskyselyin, joiden perusteella tehdään tarvittavia parannuksia toimintaan. Fyysinen ja pedagoginen ympäristö rakennetaan siten, että kaikki lapset ja oppilaat voivat kasvaa, kehittyä ja oppia omien edellytystensä ja tarpeidensa mukaisesti moniammatillisen yhteistyön avulla. Vuonna 2023 perustetaan varhaiskasvatuksen moniammatillinen työryhmä.

Opetuksen puolella työtä koordinoi oppilashuollon moniammatillinen ohjausryhmä. Fyysinen esteettömyys huomioidaan kaikissa toimipaikoissa. Moniammatillisissa työryhmissä on mukana Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen asiantuntijoita. Varhaiskasvatuksen ja opetuksen toimintakulttuuri edistää lasten ja oppilaiden hyvinvointia.

Varhaiskasvatuksen ja nuorisotyön arvopohja perustuu keskeisiin kansainvälisiin lapsen oikeuksia määritteleviin sopimuksiin, kansalliseen lainsäädäntöön ja muihin ohjaaviin asiakirjoihin. Lapsen oikeuksien sopimus kattaa neljä yleisperiaatetta, jotka ovat: syrjintäkielto ja lasten tasa-arvoisen kohtelun vaatimus, lapsen etu, lapsen oikeus elämään ja täysipainoiseen kehittymiseen sekä lapsen mielipiteen huomioon ottaminen.

Tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistetään koulutuksessa ja opetuksessa lasten ikä ja kehitys huomioon ottaen.

Yhdenvertaisuuslaki edellyttää, että kouluilla ja oppilaitoksilla pitää olla suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota esimerkiksi käytettävään oppimateriaaliin, oppilaitoksen toimintakulttuuriin (juhlat, ruokailut, tilat), häirinnän ja koulukiusaamisen ehkäisemiseen, opetustilanteiden monipuolisiin menetelmiin, opintosuoritusten arvioimiseen sekä opettajien yhdenvertaisuus- ja tasa-arvo-osaamiseen.

Opetussuunnitelman perusteissa todetaan, että perusopetuksen yhteiskunnallisena tehtävänä on edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja oikeudenmukaisuutta. Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että vuosittain laaditaan oppilaitoskohtaisesti tasa-arvosuunnitelma yhteistyössä henkilöstön ja oppilaiden tai opiskelijoiden kanssa. Suunnitelma voidaan sisällyttää osaksi opetussuunnitelmaa tai muuta oppilaitoksen suunnitelmaa.

Inkoon kunnan kouluissa tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden parantamiseksi keskeisiä kehittämisalueita ovat:

- 1) Syrjinnän tunnistaminen ja siihen puuttuminen
- 2) Tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta tukevan osallisuuden ja toiminnan lisääminen koulun arjessa.

Tasa-arvon edistäminen koulussa tarkoittaa sitä, että kaikkia oppilaita kohdellaan tasapuolisesti ja syrjimättömästi koulupäivän kaikissa tilanteissa. Koulussa laadittu tasa-arvosuunnitelma on työkalu, jonka avulla ennaltaehkäistään sukupuolen perusteella tapahtuvaa syrjintää ja tuetaan sukupuolten tasa-arvon edistämistä koulun arjessa. Opetus ja ohjaus ovat sukupuolitietoista toimintaa, jossa opetusmenetelmät ja -ympäristöt ovat mahdollisimman sukupuolineutraaleja. Stereotyyppisiä sukupuolirooleja ja niihin liittyviä vanhentuneita malleja vältetään. Arjessa tulee huomioida asiat ja tilanteet, jotka sisältävät epätasa-arvoisia tai sukupuolittavia elementtejä.

Tasa-arvoisessa ja yhdenvertaisessa koulussa kaikenlaiseen syrjintään puututaan, ja jokaisella oppilaalla on oikeus turvalliseen koulupäivään. Oppilaita ja huoltajia pyydetään ilmoittamaan omalle opettajalle tai muulle koulun aikuiselle, jos on havainnut kiusaamista.

Erityisesti arvioinnissa opettajan tulee ottaa huomioon kaikkien oppilaiden tasapuolinen kohtelu.

6.2 Hyvinvointi

Hyvinvointi-toimintoihin kuuluvat kirjasto, kulttuuripalvelut, kansalaisopisto, liikunta- ja vapaa -aikatoimi sekä nuorisotoimi.

Hyvinvointitoiminnot ovat palveluita, joihin kuntalainen voi osallistua niin halutessaan. Toimintoja suunniteltaessa otetaan huomioon kunnan asukkaiden yhdenvertainen kohtelu. Toimintoja pyritään järjestämään asukkaiden toiveiden mukaan ja huomioiden eri kieli- ja ikäryhmät. Myös mahdollisuus eri-ikäisten kohtaamisiin otetaan huomioon. Palveluista tiedotetaan kunnan kotisivuilla molemmilla kielillä. Muut kielivähemmistöt huomioidaan mahdollisuuksien mukaan ja varmistetaan, että ollaan tietoisia esimerkiksi kulttuurieroista. Toimitilojen esteettömyydestä pidetään huolta. Esimerkiksi nuorisotila Unccan on varustettu pyörätuolirampilla, ja kalusteet ovat liikuteltavissa tarpeen tullen.

Hyvinvointi-toimen palvelut järjestetään niin, että mahdollisimman moni voi osallistua. Monet palvelut ovat täysin maksuttomia (kirjasto ja nuorisotoimi), ja kansalaisopiston kurssimaksut ovat kohtuullisia. Kulttuuritoimen tapahtumista osa on kaikille avoimia maksutta, osasta peritään pieni korvaus (esimerkiksi loBio). Lisäksi kunta tarjoaa lapsille, nuorille ja senioreille harrastus- ja liikuntaseteleitä, joita myönnetään hakemuksesta. Kunta haluaa mahdollistaa kaikkien osallisuuden sosioekonomisesta taustasta huolimatta. Osallistua voi uskonnollisesta, elämäkatsomuksellisesta tai poliittisesta vakaumuksesta riippumatta.

6.3 Sosiaali- ja terveydenhuolto

Sosiaali- ja terveydenhuolto siirtyy hyvinvointialueen vastuulle, mutta jatkossa yhteistyö kunnan ja alueen välillä on rakennettava, jotta esimerkiksi erityisryhmien tarpeet tulevat täysimääräisesti huomioitua.

6.4 Esteettömyys ja kunnan palvelut

Esteettömyys käsitteenä tarkoittaa fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen ympäristön toteutumista niin, että jokainen ihminen voi ominaisuuksistaan huolimatta toimia yhdenvertaisesti muiden kanssa. Se tarkoittaa palvelujen saatavuutta, välineiden käytettävyyttä, tiedon ymmärrettävyyttä sekä myös mahdollisuutta osallistua päätöksentekoon. Arkikielessä esteettömyydestä puhuttaessa tarkoitetaan usein fyysistä tilaa tai ympäristöä, joka on kaikille ihmisille sopiva, mutta käsite on laajempi. YK:n yleissopimuksessa vammaisten henkilöiden oikeuksista esteettömyydestä todetaan näin (9 artikla):

Jotta vammaiset henkilöt voisivat elää itsenäisesti ja osallistua täysimääräisesti kaikilla elämäalueilla, sopimuspuolet toteuttavat asianmukaiset toimet varmistaakseen vammaisille henkilöille muiden kanssa yhdenvertaisen pääsyn fyysiseen ympäristöön, kuljetukseen, tiedottamiseen ja viestintään, muun muassa tieto- ja viestintäteknologiaan ja -järjestelmiin, sekä muihin yleisölle avoimiin tai tarjottaviin järjestelyihin ja palveluihin sekä kaupunki- että maaseutualueilla.

Esteettömyyden vaatimus perustuu Suomessa perustuslain yhdenvertaisuutta ja terveellistä ympäristöä koskeviin säännöksiin sekä tarkemmin erityisesti maankäyttö- ja rakennuslain vaatimuksiin. Maankäyttö- ja rakennuslaki on keskeinen yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden toimintaa ohjaava laki. Laki koskee alueiden käyttöä ja rakentamista. Sen tavoitteena on luoda terveellinen, turvallinen ja viihtyisä elinympäristö, joka on sosiaalisesti toimiva, ja jossa eri väestöryhmien tarpeet on otettu huomioon.

Maankäyttö- ja rakennusasetuksessa määritellään liikuntaesteettömän rakentamisen vaatimukset seuraavasti:

”Hallinto- ja palvelurakennuksen sekä muussa rakennuksessa olevan sellaisen liike- ja palvelutilan, johon tasa-arvon näkökulmasta kaikilla on oltava mahdollisuus päästä sekä näiden rakennuspaikan tulee soveltua myös niiden henkilöiden käyttöön, joiden kyky liikkua tai muutoin toimia on rajoittunut. Asuinrakennuksen ja asumiseen liittyvien tilojen tulee rakennuksen suunniteltu käyttäjämäärä ja kerrosluku sekä muut olosuhteet huomioon ottaen täyttää liikkumiseesteettömälle rakentamiselle asetetut vaatimukset. Työtiloja sisältävän rakennuksen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee työn luonne huomioon ottaen huolehtia siitä, että myös 1 momentissa tarkoitetuilla henkilöillä on tasa-arvon näkökulmasta riittävät mahdollisuudet työntekoon.”

Inkoossa keskeiset kunnan palvelupisteet (kirjasto, terveyskeskus, kunnantalo, nuorisotalo sekä jatkossa hyvinvointikeskus Gamla Kyrkfjärden, sekä kaksi peruskoulua) sijoittuvat melko tiiviisti kirkonkylän keskusta-alueelle ja ovat siten hyvin saavutettavissa. Keskustan keskeisistä väylistä vastaavat kunta mutta myös valtio, siten kunnalla ei ole täyttä monopolia keskusta-alueen kehittämisessä. Esteettömyys ja kulkuyhteyksien parantaminen huomioidaan suunnittelun perusteena ja parantamistoimia tehdään kaikkien muutostöiden yhteydessä. Kiireellisemmät havainnot ja puutteet korjataan tarvittaessa erillisin toimenpitein.

6.5 Kunnan yleiset alueet ja kadut

Kunnan yleisten alueiden ja katujen esteettömyys on laatutekijä, joka on suunnattu kaikille alueiden käyttäjille. Aiemmin mainittujen toimimisesteellisten käyttäjäryhmien ohella yleisten alueiden käyttäjäkunnassa on myös esimerkiksi tavarankuljettajia.

Esteettömyyttä parannetaan hyvällä suunnittelulla. Esteettömän rakentamisen tueksi on olemassa runsaasti laadukasta suunnitteluohjemateriaalia (mm. SuRaKu-ohjeistus esteettömien alueiden suunnittelulle, rakentamiselle ja kunnossapidolle) sekä erilaisia kartoitusmenetelmiä. Yleisesti käytössä olevissa suunnitteluohjeissa painotetaan keskeisten jalankulkualueiden, julkisten palveluiden alueiden, julkisen liikenteen pysäkeille johtavien reittien sekä myös leikki- ja virkistyspaikkojen suunnittelussa esteettömyydelle tulee asettaa korkeammat tavoitteet.

Kunnan yleisten alueiden ja katujen hoidosta kunnossapitolaki (2luku 3§ 1 mom) toteaa seuraavaa:

Kadun kunnossapito käsittää ne toimenpiteet, joiden tarkoituksena on pitää katu liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa. Kunnossapidon tason määräytymisessä otetaan huomioon kadun liikenteellinen merkitys, liikenteen määrä, säätila ja sen ennakoitavissa olevat muutokset, vuorokaudenaika sekä eri liikennemuotojen, kuten moottoriajoneuvoliikenteen, jalankulun ja polkupyöräilyn,

tarpeet sekä terveellisyys, liikenneturvallisuus ja liikenteen esteettömyys.

Lisäksi 4. luvun §14a:ssa todetaan kunnalla olevan vastuu huolehtia myös esimerkiksi katutöiden aikaisista liikennejärjestelyistä:

Kunta voi antaa ilmoituksen johdosta työn suorittamisesta määräyksiä, jotka ovat tarpeen työstä mahdollisesti liikenteen sujuvuudelle, turvallisuudelle ja esteettömyydelle.

Inkoossa liikenneväylien ja yleisten alueiden hoidossa ja kehittämisessä on laatuvaatimena oltava esteetön liikkuminen kaikille ihmisille. Inkoon kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmalla edistetään kulkuväylien kehittämistä kaikille liikkujille soveltuviksi. Inkoossa hoitaa alueita ja väyliä sopimusurakoitsijoiden kautta ja laatuvaatimukset määrää kunta. Inkoossa kunnossapidon valvontaa tehdään yhteistyössä kunnossapitourakoitsijan kanssa säännönmukaisesti mm. työmaakäyntien yhteydessä ja havaintoja käsitellään mm. jakamalla asukkailta tullutta palautetta. Suuri osa kunnan keskeisistä väylistä on valtion vastuulla, siten kuntalaisten edunvalvontaa voidaan tehdä yhteistyössä kunnossapitoviranomaisen kanssa.

Suomessa erityisesti talviolosuhteet aiheuttavat jo muutoinkin huomattavasti liikkuville aivan uusia haasteita liikkain tienpintoineen, kulkuväylille aurattuine lumikasoineen jne. Myös jalankulkijan havaittavuus voi heikentyä talviolosuhteissa. Valaistus ja väylien selkeys ja jatkuvuus on esteettömyyden kannalta konkreettisia ominaisuuksia.

6.6 Kunnan kiinteistöt

Esteettömyys tarkoittaa muun muassa helppoa pääsyä kunnan rakennuksiin sekä toimimista niissä, selkeitä ohjeita ja opasteita, hyviä valaistusratkaisuja, visuaalisesti selkeää ja helposti hahmotettavaa ympäristöä sekä hyvää kuunteluympäristöä.

Julkisten rakennusten esteettömyydestä koskevista vaatimuksista säädetään valtioneuvoston asetuksessa rakennuksen esteettömyydestä.

Asetusta sovelletaan maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 125 §:n mukaan luvanvaraiseen uuden hallinto-, palvelu-, toimisto-, liike-, varasto-, tuotanto- ja asuinrakennuksen rakentamiseen.

Julkisten rakentamisen suunnittelussa tueksi voidaan ottaa Esteettömän rakentamisen ohjeet (SuRaKu). Keskeisiä suunnittelukohteita ovat sisäänkäynnit, kulkuväylät ja esteet niillä, törmäysten estäminen, tasoerojen hallinta, WC- ja pesu- sekä saunatilat, sekä rakennuksen opasteet, materiaalit, värit ja valaistus sekä myös rakennuksen akustiikka.

Inkoo on ulkoistanut kiinteistöjensä kunnossapidon ja yhteistyössä sopimuskumppanin sekä käyttäjän kanssa ylläpitää kokonaiskuvaa kiinteistöjen kehitystarpeista. Suurempia parannuksia rakennuksiin voidaan tehdä peruskorjausten tai muutostöiden yhteydessä. Uudisrakentamisen yhteydessä esteettömyysperiaate

on osa suunnitteluprosessia. Rakennusten varustelusta vastaa käyttäjä, ja on siten käytettävyyden kannalta keskeisessä roolissa.

6.7 Liikkumisen palvelut

Palveluiden fyysisessä saavutettavuudessa olemme siirtymässä Suomessa uuteen aikakauteen etenkin sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun siirtyessä alueellisille hyvinvointialueille. Sen myötä kunnan on huolehdittava omalta osaltaan, aktiivisessa yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa, kuntalaisten pääsy tarvitsemiensa palveluiden tarjonnan ääreen. Liikkumisen palveluiden tarjontaa tulee kehittää myös esteettömyyden vaatimusten mukaisesti yhteistyössä SOTE-sektorin toimijoiden ja joukkoliikenneviranomaisten kanssa

Liikkumisen palveluiden tarjonta käsittää Inkoossa kunnan sisäisen kutsu- ja vuoroliikenteen sekä kunnan ulkopuolelle että kuntaan suuntautuvan joukkoliikenteen. Näiden palveluiden kehittäminen kokonaisuutena kustannuksiltaan yksittäiselle henkilölle edulliseksi vaihtoehdoksi edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.

Liikkumisen palveluita pyritään Inkoossa edistämään ja kehittämään kaikille kuntalaisille, kunnassa asioiville ja tilapäisesti asuville mahdollistamaan tasapuolisesti iästä, terveydentilasta, liikuntarajoitteista tai asuinpaikasta riippumatta. Tulevaisuudessa ikääntyneen väestön määrän kasvaessa etenkin kunnan sisäisen liikenteen kehittäminen myös esteettömyyden vaatimukset huomioiden tulee merkittäväksi kehityskohteeksi. Samalla on huomioitava nuorten, työikäisten ja autottomien liikkumisen tarpeet asiointi- opiskelu- ja työmatkajen palveluita ajatellen.

Liikkumisen palveluista tiedotetaan molemmilla kotimaisilla kielillä tasapuolisesti.

6.8 Viestintä

Inkoon kunta pyrkii käyttämään kaikessa viestinnässä selvää ja ymmärrettävää kieltä siten, että kiinnostava informaatio ja sisältö on helposti kaikkien ulottuvilla. Kaikkien tulee voida tutustua kunnan julkaisemaan informaatioon. Informaation on siksi oltava ajantasaisesti käytettävissä kaikilla asian suhteen olennaisilla kanavilla.

Viestimme kunnioittavasti kaikkien kanssa ja kaikista. Kiinnitämme huomiota sanavalintoihin ja vältämme mahdollisuuksien mukaan latautuneita ilmaisuja. Lakiteksti on osin vanhanaikaista, joten lakeihin ja viranomaisraportteihin viitattaessa saattaa esiintyä vanhahtavia ilmauksia, joita tavallisesti välttäisimme. Muutoin Inkoon kunta pyrkii tavoittamaan kaikki kaikessa viestinnässään. Käytämme siksi esimerkiksi kuva-aineistoa, joka edistää moninaisuutta ottaen huomioon eri ikäryhmät, ja vältämme sukupuolittuneita stereotyyppioita.

Inkoo on kaksikielinen kunta, joten on selvää, että kunta tuottaa kaiken materiaalin suomeksi ja ruotsiksi. Osa informaatiosta käännetään myös englanniksi, mutta resurssipulan takia viestimme englanniksi rajoitetusti. Jos englanninkielisen aineiston tarve kasvaa, kunta harkitsee asiaa uudelleen.

Verkkosisällön saavutettavuus on viestintätyössä erityisen tärkeää. Kunnan verkkosivuilla ja digitaalisissa palveluissa on oltava ymmärrettävä sisältö, helppo

käyttöliittymä ja tekninen saavutettavuus. Verkon saavutettavuutta kehitetään jatkuvasti.

7. Seuranta ja arviointi

Yhdenvertaisuussuunnitelmaan kirjattujen toimenpiteiden vaikutuksia seurataan ja arvioidaan säännöllisin väliajoin. Työtä koordinoi kunnan johtoryhmä. Raportti yhdenvertaisuuden tilasta kunnassa raportoidaan kerran valtuustokaudessa kunnanvaltuustolle. Ensimmäinen raportti annetaan 2024.

Yhdenvertaisuusindikaattorit liitetään osaksi vuosittaista asukastyytyväisyyskyselyä sekä vaikuttamistoimielimille suunnatun erillisen kyselyn avulla.